

ISLAMISK STAT FØRER KRIG MED VESTENS VÅBEN

Vestlige magter har gennem de seneste årtier været storleverandør af de avancerede våben, som Islamisk Stat nu anvender til at begå krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i massivt omfang i Irak og Syrien.

Årtiers mangelfuld regulering af våbenstrømmen til Irak og lemfældig kontrol med våbenlagrene har givet den væbnede gruppe, der kalder sig Islamisk Stat (IS), adgang til et omfattende arsenal af dødbringende våben, som bruges til at begå krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i Irak og Syrien. Det fastslår en [ny rapport](#) fra Amnesty International, som har fået en række våbeneksperter til at analysere tusindvis af fotografier og videomateriale.

Våben fra 25 lande

Konklusionen er, at IS i vidt omfang benytter sig af våben, som er stjålet fra den irakiske hærs våbenlagre – og som er fremstillet i 25 forskellige lande, herunder USA, Rusland og Kina.

”Det omfattende og bredspektrede arsenal af våben, der benyttes af den væbnede gruppe, som kalder sig Islamisk Stat, er et skoleeksempel på, hvordan uansvarlig våbenhandel antænder overgreb og krigsforbrydelser i massiv skala. Dårlig regulering og manglende kontrol med den enorme våbenstrøm ind i Irak gennem flere årtier har givet IS og andre væbnede grupper et overflødhorn af våbenkraft”, siger Patrick Wilcken, der forsker i våbenkontrol, sikkerhed og menneskerettigheder for Amnesty International.

Våbenlagrene i Mosul

Efter at IS tog kontrol med Iraks næststørste by, Mosul, i juni 2014, beslaglagde IS-krigere enorme mængder af internationalt producerede våben fra den irakiske hærs våbenlagre. Blandt dem var amerikansk producerede våben og køretøjer, som de benyttede til at tage kontrol med endnu større landområder umiddelbart efter med fortvivlende konsekvenser for civilbefolkningen.

De store mængder våben har sat IS i stand til at udføre en frygtindgydende kampagne baseret på mishandling, undertrykkelse, mord, voldtægt, tortur, bortførelser og gidseltagninger, som har tvunget hundredtusinder til at flygte. De lever nu som internt fordrevne i Irak.

Avancerede våbensystemer

Pilen peger især på USA, når ansvaret for spredningen af vestlige våben i Irak skal placeres. Siden den amerikansk ledede invasion af Irak i 2003 har USA leveret avancerede våben for millioner af dollar til Irak. Amnesty og internationale våbeneksperter har i årevis efterlyst sikre kontrolmekanismer og overvågning, der kan forhindre, at våbnene falder i de forkerte hænder på grund af korrupsion, bestikkelse eller tyverier fra våbenlagrene. Det modsatte er sket.

Amnestys nye rapport *”Taking Stock: The Arming of Islamic State”* dokumenterer, at IS anvender våben og ammunition fra mindst 25 forskellige lande, hvoraf en stor del blev leveret af USA, Rusland og en række tidligere Sovjet-republikker. Våbenstrømmen blev finansieret via det daværende olie-for-våben program, via Pentagon-kontrakter og NATO-donationer. Størstedelen af IS’ nuværende våben er enten blevet stjålet fra lagre eller købt fra Iraks militærlagre via korrupte embedsmænd.

Blandt de moderne og avancerede våbensystemer er MANPADS luftforsvarssystemer, guidede anti-tank missiler og pansrede kampkøretøjer samt maskinpistoler som de russiske AK og de amerikanske M16 og Bushmaster. De fleste konventionelle våben, som IS råder over, stammer tilbage fra perioden 1970-1990, herunder de navnkundige Kalashnikov-rifler, pistoler, håndvåben, maskingeværer, mortargranater og artilleri.

Iraks voldelige historie

Iraks nyere historie er tæt forbundet med våben. Våbenlagrene svulmede under krigen mod Iran i 1970'erne og 1980'erne. Mindst 34 lande supplerede Irak med våben – og 28 af de samme stater solgte samtidig våben til ærkefejenden Iran. Efter Iraks invasion af Kuwait i 1990 og den efterfølgende amerikanske Operation Desert Storm blev Irak ramt af en FN-våbenembargo, men fra den amerikanske invasion i 2003 blev landet igen oversvømmet med våben. Hundredtusindvis af disse våben er i dag forsvundet fra den irakiske hær.

Mere nylige forsøg på at udstyre og genopbygge Iraks hær med moderne våben har igen ført til en massiv strøm af våben til det konflikthærgede land. I årene 2011-2013 underskrev USA kontrakter for milliarder af dollar med Irak, som anskaffede 140 Abrams M1A1 tanks, 681 Stinger missiler, F16 kampfly, Hawk antiluftskyts batterier og andet udstyr. I 2014 havde USA desuden leveret mindre håndvåben og ammunition for 500 millioner dollar.

Udbredt korrupsion

Den udbredte korrupsion i det irakiske embedsapparat kombineret med en notorisk lemfældig kontrol med de irakiske våbenlagre betød, at der var en overhængende risiko for, at disse våben havnede i

hænderne på IS og andre væbnede militser. Alligevel gik våbentransporterne igennem uden videre diskussion.

Amnesty International opfordrer alle våbeneksporterende lande til at bremse yderligere spredning af våben i konfliktramte lande som Irak og Syrien. Samtidig opfordrer Amnesty landene til at efterleve den nye FN-våbenhandelstraktat Arms Trade Treaty, der opstiller klare betingelser for våbeneksport og forbyder eksport til lande, hvor der er en overhængende risiko for, at de vil blive brugt til at begå alvorlige menneskerettighedskrænkelser.